

Statsforvalteren
i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku
stáhtahálddašeaddji*

*Tromssan ja Finmarkun
staatinhallittija*

ENDELIG TILSYNSRAPPORT

Skolemiljø

Honningsvåg skole, Nordkapp kommune

Sammendrag

Statsforvalteren i Troms og Finnmark (tidligere Fylkesmannen i Troms og Finnmark) fører tilsyn med Honningsvåg skole i Nordkapp kommune.

Temaet for tilsynet er elevenes skolemiljø. Vi undersøker om Honningsvåg skole oppfyller pliktene til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

I den foreløpige tilsynsrapporten av 19. desember 2020 konkluderte vi med 3 lovbrudd og 14 korreksjonspunkter, se kapittel 2.3 og 3.

Kommunen fikk frist til 15. januar 2021 for å uttale seg om den foreløpige rapporten.

Kommunen har innen fristen gitt tilbakemelding til oss. Kommunen oppgir at de ikke har korreksjoner til den foreløpige rapporten.

I denne endelige tilsynsrapporten fatter vi vedtak med pålegg om retting. Fristen for retting er 12. april 2021. Innen denne fristen må dere sende oss en erklæring om at forholdene er rettet og en redegjørelse for hvordan bruddene er rettet.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
1.1 Kort om kommunen	3
1.2 Om gjennomføringen av tilsynet	3
2. Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø	4
2.1 Rettslige krav	4
2.2 Våre undersøkelser og vurderinger	7
2.2.1 Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø jf. opplæringsloven § 9 A-4	7
2.2.2 Plikten til å varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 og 9 A-5.....	19
2.2.3 Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak jf. opplæringsloven	22
§ 9 A-4.....	22
2.3 Våre konklusjoner	27
3. Pålegg om retting.....	28
4. Oppfølging av påleggene	29
5. Dere har rett til å klage	29
Vedlegg: Liste over dokumentasjon.....	31

1. Innledning

Vi fører tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om skolene oppfyller opplæringsloven med forskrifter.

Dersom Honningsvåg skole ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen retter opp brudd på regelverket.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

1.1 Kort om kommunen

Nordkapp er en kommune i Troms og Finnmark fylke.

Per 2. kvartal 2020 består kommunen av 3123 innbyggere.¹ Kommunen har en grunnskole, Honningsvåg skole.

Honningsvåg skole er en norsk offentlig grunnskole. Skolen har 273 elever fordelt på første til tiende klassetrinn. Skolen er registrert med 36 lærere, 13 assistenter, kontorteknisk personale, inspektør og rektor. Skolen har SFO med 69 barn.²

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren i Troms og Finnmark åpnet tilsyn med Honningsvåg skole i brev av 31.08.2020.

I tilsynet har vi valgt å undersøke hvordan Honningsvåg skole følger opp regelverket tilknyttet skolemiljø som kommer frem av opplæringsloven kapittel 9 A.

Vi har valgt å føre tilsyn med skolens aktivitetsplikt for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø.

Det rettslige utgangspunktet for tilsynet er inndelt i to hovedkategorier:

¹ Tall hentet fra Statistisk sentralbyrå pr.14.10.2020

² Tall hentet fra GSI 14.10.2020

1. Skolens plikt til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9 A-2, 9 A-3, 9 A-4 og 9 A-5.
2. Skolens plikt til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak, jf. opplæringsloven §§ 9 A-3, 9 A-4 og 9 A-9 og forvaltningsloven § 11.

Det overordnede formålet med tilsynet er å bidra til at skolen følger regelverket i praksis. Tilsynet skal fremme kunnskap om regelverket i kommunen og skolen, og bidra til å øke deres evne til å tolke og etterleve regelverket. Videre skal det bidra til å avdekke om elever får den hjelpen de har krav på i henhold til opplæringsloven.

Vi har ikke sett på hvordan dere oppfyller andre krav i regelverket enn reglene om skolemiljø.

2. Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø

2.1 Rettslige krav

Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven § 9 A-4.

Plikten til å følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø

Alle som jobber på skolen, skal være oppmerksomme på forhold eller oppførsel som kan tyde på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Dere skal følge spesielt godt med på sårbare elever. Dere må skaffe dere informasjon fra elevene om hvordan de opplever skolemiljøet. Det er elevenes egne subjektive opplevelse av skolemiljøet som er avgjørende. Dere skal dokumentere hvordan dere følger med. Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal følge med, og følge opp at det blir gjort.

Plikten til å gripe inn mot krenkelser dersom det er mulig

Plikten til å gripe inn handler om umiddelbart å stanse negativ oppførsel, for eksempel ved å bryte opp en slåsskamp eller stanse en utfrysningssituasjon. Alle som jobber på skolen, skal ha nulltoleranse mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Dere skal dokumentere hvordan dere griper inn. Rektor skal sørge for at alle som jobber på skolen griper inn mot krenkelser.

Plikten til å varsle rektor

Plikten til å varsle rektor gjelder all mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Tilsvarende gjelder tilfeller der en elev sier ifra om at han eller hun ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt.

Å ha en mistanke vil si å ha en følelse av eller antagelse om at eleven ikke har det trygt og godt på skolen. Sakens art bestemmer hvor raskt rektor må få varsel.

Rektor skal varsle skoleeieren om alvorlige tilfeller. Dette kan gjelde saker der krenkelsene er særlig voldelige eller integritetskretnkende, eller der skolen over noe tid ikke har klart å løse en sak. Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal varsle, og følge opp at det blir gjort.

Dere skal dokumentere det dere gjør for å varsle.

Plikten til å undersøke alle saker

Så snart dere får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø skal dere undersøke saken nærmere.

Alle elever som er involvert i saken, har rett til å uttale seg. Dere skal tilrettelegge og ufarliggjøre samtalen. Elevene kan ha med seg foreldrene eller andre som støtte eller få dem til å uttale seg på sine vegne.

Undersøkelsene skal få frem fakta om situasjonen, bakgrunnen for elevens opplevelse og hva i elevens omgivelser som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet. Dere må innhente nok informasjon til å avdekke hva som har skjedd, og om én eller flere elever opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt. Dere skal dokumentere hvordan dere undersøker saken. Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal undersøke, og følge opp at det blir gjort.

Plikten til å sette inn egnede tiltak

Plikten til å sette inn tiltak gjelder uavhengig av årsaken til at eleven ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt.

Dere skal velge tiltak ut fra faglige vurderinger av hva som er egnede tiltak. Vurderingene skal basere seg på kunnskap, prinsipper og verdier som er utviklet og anerkjent av kompetente fagmiljøer. Dere må tilpasse tiltakene til saken og elevens helhetlige behov.

Dere må ta stilling til hva som er elevens beste i saken. Dette gjelder også for andre elever som er involvert i saken eller blir direkte påvirket av tiltakene. Momenter i vurderingen kan være elevens syn på hva som bør være innholdet i aktivitetsplanen, elevens identitet og karaktertrekk og egenskaper, familiemiljø og nære relasjoner, beskyttelse, omsorg og sikkerhet, sårbarhet eller sårbare situasjoner, elevens rett til liv og utvikling, elevens fysiske og psykiske helse og elevens rett til utdanning. Det skal sterke hensyn til for at dere kan sette elevens beste til side. Dere må ta stilling til hvor stor vekt elevens beste skal ha.

Samlet sett skal dere gjennomføre de tiltakene som med rimelighet kan forventes av dere i den enkelte saken. Rektor skal sikre at dette blir gjort.

Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever.

Reglene om den skjerpede aktivitetsplikten står i opplæringsloven § 9 A-4 og 9 A-5.

Rektor har ansvar for at skolen jobber kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene, slik at plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever blir oppfylt, jf. opplæringsloven § 9 A-3.

Plikten til å straks varsle rektor og skoleeier

Alle som jobber på skolen, skal varsle rektor straks, dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever. Rektor skal varsle skoleeieren straks. Dersom det er en ansatt i skoleledelsen som krenker elever, skal skoleeieren få varsel istedenfor rektor. Dere skal dokumentere hvordan dere varsler.

Hva som er å krenke, skal dere tolke vidt. Det kan være direkte krenkelser, men også mer indirekte krenkelser som utestenging, isolering og baksnakking. Hvordan elevene opplevde krenkelsen, er uten betydning for plikten til å varsle. Det er tilstrekkelig med mistanke for at plikten til å varsle inntre. Å ha en mistanke vil si å ha en følelse av eller antagelse om at en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever.

Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal varsle, og følge opp at det blir gjort.

Plikten til å undersøke saken straks

Dere må undersøke hva som har skjedd. Dere skal dokumentere hvordan dere undersøker saken.

Hvis undersøkelsene viser at en som jobber på skolen, har krenket elever, må dere undersøke hvordan elevene opplevde dette. Hvis det er elever som ikke har et trygt og godt skolemiljø som følge av krenkelsene, må dere vurdere hvilke tiltak dere skal sette inn.

En elev som krenkelsen direkte retter seg mot, har rett til å uttale seg. Dere skal tilrettelegge og ufarliggjøre samtalen. Eleven kan ha med seg foreldrene eller andre som støtte, eller få dem til å uttale seg på sine vegne. Dersom krenkelsen rettet seg mot en større gruppe elever, for eksempel en klasse, kan det være tilstrekkelig å snakke med klassen samlet eller med en del av elevene. Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal undersøke, og følge opp at det blir gjort.

Plikten til å straks sette inn egnede tiltak

Hvis en eller flere elever opplever å ikke ha et trygt og godt skolemiljø som følge av krenkelsen, gjelder skolens aktivitetsplikt. Dere skal så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.

Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak.

Plikten til å utarbeide en skriftlig plan

Dere skal lage en skriftlig plan som skal angi hvilken elev planen gjelder, hvilket problem tiltakene skal løse, hvilke tiltak dere har planlagt, når dere skal gjennomføre tiltakene, hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene, og når dere skal evaluere tiltakene.

Eleven og foreldrene til eleven som saken gjelder, har rett til å få de delene av planen som omhandler eleven. Hvis eleven er over 18 år, har ikke foreldrene rett til å få planen.

Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltakene

Dere må gjennomføre alle tiltakene som følger av planen. Videre må dere dokumentere at dere gjennomfører tiltak i tråd med planen.

For å kunne evaluere tiltakene, må dere skaffe dere tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket. Eleven som tiltakene gjelder, har rett til å uttale seg. Dere skal tilrettelegge og ufarliggjøre samtalen. Eleven kan ha med seg foreldrene eller andre som støtte, eller få dem til å uttale seg på sine vegne.

Dere må vurdere hvordan tiltakene har virket. Dere må endre tiltakene eller sette inn nye tiltak, dersom eleven fortsatt opplever å ikke ha et trygt og godt skolemiljø. Evalueringen kan også føre til at dere forlenger tiltak som virker. Dere skal fortsette med å sette inn tiltak, så lenge eleven ikke opplever at skolemiljøet er trygt og godt, og det finnes egnede tiltak som skolen kan sette inn.

Dere skal informere elever og foreldre om at de kan melde saken sin til Statsforvalteren dersom de mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten, jf. forvaltningsloven § 11 og opplæringsloven § 9 A-9 første ledd.

2.2 Våre undersøkelser og vurderinger

2.2.1 Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø jf. opplæringsloven § 9 A-4

2.2.1.1 Alle som jobber på skolen, skal ha kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø

Statsforvalteren undersøker om alle som jobber på skolen, har eller får kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø.

På de ansattes pauserom er det utplassert en perm med tittelen «Aktivitetsplikten §9A». Permen inneholder rutiner og fremgangsmåter for håndtering av skolemiljø saker. I rapporten vil dokumentene refereres til som «9A-permen».

Under «plikten til å følge med» i 9A-permen er det beskrevet følgende om elevens subjektive opplevelse:

«Det er det faktum at en elev føler at den ikke har det bra som er av betydning. Ikke hva vi velger å definere det som!»

I samme perm har skolen et skjema som viser rutine for håndtering av krenkelser og mobbing. Av dette skjemaet fremgår det at den ansatte som gjennomfører samtale med eleven skal sikre at elevens subjektive opplevelse kommer fram. Det er også her vist til barnekonvensjonen.

I egenvurderingen i RefLex har samtlige respondenter besvart bekreftende på spørsmålet om de tar utgangspunkt i elevens subjektive opplevelse av situasjonen når de vurderer om en elev har et trygt og godt skolemiljø.

Under intervju er det enkelte av intervjuobjektene som opplyser at det ikke har vært jobbet målrettet blant skolens ansatte hva som ligger i begrepet elevens subjektive opplevelse og at det heller ikke har vært snakket om hva det innebærer for de voksne ved skolen. Enkelte av intervjuobjektene opplyser likevel at dette har vært et tema ved flere anledninger tidligere. Til tross for at intervjuobjektene forklarer seg sprikende på dette punkt, var alle vi snakket med samstemte om at det er elevens subjektive opplevelse som danner grunnlaget for om eleven har et trygt og godt skolemiljø. Flere av intervjuobjektene utdypet også hva det innebærer.

Statsforvalterens vurdering

Vi vurderer at innholdet i 9A-permen er de gjeldende rutiner for skolens ansatte.

Vi vurderer at skolens ansatte har kunnskap om hva det innebærer at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø. Vårt inntrykk er også at elevens subjektive opplevelse av skolemiljøet legges til grunn ved vurderingen av skolemiljøet for eleven. I skolens rutinebeskrivelser er det også flere eksempler på at det er elevens subjektive opplevelse som skal danne grunnlaget.

Lovkravet vurderes som oppfylt.

2.2.1.2 Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever med en særskilt sårbarhet

Statsforvalteren undersøker om rektor har gitt alle som jobber på skolen kompetanse, slik at de kan gjenkjenne tegn på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Vi undersøker også om rektor har sørget for å gjøre alle som jobber på skolen kjent med hvilke forhold rundt en elev som kan gjøre eleven særlig sårbar. Videre undersøker vi om rektor følger opp at alle som jobber på skolen, i praksis er oppmerksomme på forhold eller oppførsel som kan tyde på at en elev ikke har det bra, og følger spesielt godt med på elever som er særlig sårbare.

Skolens 9A-perm definerer plikten til å følge med som en plikt som innebærer «å ha rutiner for inspeksjon, og regelmessige kartlegginger av det psykososiale miljøet i

klassen.» Videre oppfordres de ansatte til å bruke spørsmål fra spekterundersøkelsen, sosiogram, elevsamtaler og utviklingssamtaler som verktøy for kartleggingene.

Skolen har en inspeksjonsrutine som opplyser hvordan inspeksjonen skal utføres. Den forteller blant annet at de ansatte skal være i konstant bevegelse slik at de kommer i kontakt med så mange elever som mulig. De skal videre involvere seg ofte og korrigere atferden umiddelbart. For flere detaljer om rutinen viser vi til selve dokumentet.

Skolen har utarbeidet en mal for meldeskjema i skolemiljøsaker. I dette skjemaet er bestemmelsen fra opplæringsloven § 9 A-4 som gjelder følge med plikten, tatt inn.

I egenvurderingen i Reflex har samtlige utenom en av respondentene svart at de har fått kompetanse på å gjenkjenne tegn på at elever ikke har et trygt og godt skolemiljø. Respondenten som har svart nei på spørsmålet, har likevel tilføyd at det har vært et tema. Skolens ledelse har svart nei på spørsmålet om slik kompetanse er gitt. Det er likevel bemerket at skolen nå deltar i læringsmiljøprosjektet, og at kompetansen omkring dette dermed er under oppbygging ved skolen.

På spørsmålet om den enkelte ansatte alltid følger med på om den enkelte eleven har et trygt og godt skolemiljø, har samtlige utenom en av respondentene svart ja. En av respondentene har utdypet at vedkommende forsøker å følge med så godt en kan. Skolens ledelse har svart ja på spørsmålet og vist til at skolens inspeksjonsplaner følges, elevundersøkelser, elevsamtaler og relasjonssirkel gjennomføres og de har fokus på å «se» eleven.

Når det gjelder spørsmålet om skolen innhenter informasjon om hvordan elevene generelt opplever skolemiljøet, så har 6 av 7 respondenter svart at skolen gjør det. Det er vist til gjennomføringen av elevundersøkelsen. Skolens ledelse har i tillegg nevnt «samtaler».

Når det gjelder forhold rundt elevers særskilte sårbarhet, så har samtlige respondenter svart at de er kjent med forhold som kan gjøre elever særskilt sårbare. Respondentene har vist til at de setter seg inn i forhold rundt enkeltelever. Videre er det vist til at de ansatte kommuniserer seg imellom om elever som kan være særskilt sårbare. Skolens ledelse har på dette spørsmålet besvart at skolen ikke har sørget for å gi slik informasjon til de ansatte.

I intervjuene opplyser lærerne at aktivitetsplikten var sentral i arbeidet blant de ansatte da det nye regelverket kom i 2017. Enkelte av lærerne opplyser at skolen har en gjennomgang av reglene hver høst. De aller fleste av de ansatte vi snakket med viser også til skolens 9A-perm. Selv om de ansatte fortalte at det har vært gjennomgang av regelverket, så er de samstemte i at de ikke har diskutert hva det innebærer å følge med, eller på hvordan måte dette skal gjøres. De vi snakket med, var samstemte i at de ansatte ikke har snakket noe om å hva det innebærer å følge med, eller hvordan det skal følges med. De gav uttrykk for at det er veldig individuelt hvordan den enkelte ansatte følger med, og at det ikke er en «vi-følelse» omkring dette på skolen.

Statsforvalterens vurdering

Selv om de aller fleste ansatte viser til 9A-permen, så er det ingen av de ansatte som

forteller om hva innholdet i denne sier om plikten til å følge med på elevene. Vårt inntrykk er at de ansatte i liten grad er kjent med innholdet.

Skolen har en ganske detaljert inspeksjonsrutine som i stor grad gir føringer for hvordan den enkelte voksne skal gjennomføre selve inspeksjonen. Den gir instruksjoner om alt fra bevegelse til agering. Det var imidlertid kun en av de vi snakket med som nevnte inspeksjonsrutinen, og det var ingen som snakket om hvilke føringer denne gir for gjennomføringen av inspeksjonen. Vår vurdering er at det ikke er skapt en felles forståelse av hva det innebærer å følge med på Honningsvåg skole. Dette baserer vi på utsagn fra lærerne om at dette aldri har vært et tema.

Det kommer ikke fram av dokumentasjonen vi har fått eller av intervju, at rektor sørger for at alle som jobber på skolen er kjent med forhold rundt en elev som kan gjøre eleven særskilt sårbar. Vi finner heller ikke at rektor følger opp at alle som jobber på skolen i praksis er oppmerksom på forhold eller oppførsel som kan tyde på at en elev ikke har det trygt og godt på skolen, og at de følger spesielt med på elever som er særskilt sårbare.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.1.3 Rektor skal sørge for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig

Statsforvalteren undersøker om rektor sørger for at alle som jobber på skolen har kompetanse til å gripe inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Videre undersøker vi om rektor forsikrer seg om at alle griper inn mot krenkelser, forutsatt at det er mulig.

I skolens 9A-perm er plikten til å gripe inn definert. Den beskriver at plikten til å gripe inn innebærer at den ansatte skal stoppe episoder og hendelser som oppstår der og da, og som den enkelte er vitne til. Den inneholder også eksempler på hva slike hendelser kan være; knuffing eller slåssing, negativt språkbruk, negativt kroppsspråk, nedsettende kommentarer, baksnakking, utestengelser og krenkelser i sosiale medier. I forbindelse med dette er det også nedfelt et slagord; «Vi på Honningsvåg skole ser ikke en annen vei».

I skolens mal for meldeskjema er bestemmelsen fra opplæringsloven § 9 A-4 som gjelder plikten til å gripe inn, tatt med.

I egenvurderingen i RefLex har 4 av 7 respondenter svart ja på spørsmålet om de er gjort kjent med hvordan de skal gripe inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. De øvrige har svart nei på spørsmålet. En av de som har svart nei, har utdypet dette med at skolen har sjekklister angående kjennetegn og mistanke, samt rutiner for inspeksjon og hvordan gripe inn, men er usikker på hvordan en konkret skal gripe inn mot for eksempel diskriminering eller baksnakking. Skolens ledelse har svart ja på spørsmålet.

På spørsmålet om det alltid gripes inn mot krenkelser som nevnt i avsnittet over, har samtlige respondenter utenom skolens ledelse besvart ja. Det er utdypet at inngripen noteres ned og leveres videre til kontaktlærer. Skolens ledelse, som har besvart

spørsmålet med nei, har utdypet at det finnes eksempler på at det har vært tilfeller hvor det ikke har vært grepet inn når det burde. Det har de avdekket gjennom muntlige tilbakemeldinger og elevundersøkelsen.

På spørsmål om det alltid dokumenteres situasjoner hvor en som jobber på skolen har grepet inn, har 6 av 7 respondenter svart ja. Det er bemerket at saker som følges opp, blir dokumentert og lagt i elevens mappe. Mindre hendelser legges i det som blir skrevet som «skoleflyt». En annen har utdypet at den som griper inn, kontakter de andre voksne/lærerne til de barna som krenker/blir krenket. Skolens ledelse har svart nei på spørsmålet og utdypet dette med at han tror dokumentasjon skjer mest muntlig mellom de ansatte.

Vi har mottatt dokumentasjon av tre meldinger om at elever ikke har det trygt og godt på skolen. Skolens mal for meldeskjema er her brukt. Av disse dokumentasjonene ser vi at ansatte har grepet inn i ett tilfelle. I de to andre tilfellene blir det beskrevet at de voksne ikke har observert tilfeller hvor det har vært aktuelt å gripe inn.

De aller fleste ansatte som vi snakket med i intervjurundene, forteller om tilfeller hvor de har grepet inn mot uønsket atferd. Det nevnes situasjoner som blikking, utestenging, slåsskamp etc. En av de ansatte opplyser også at det har vært diskutert hvordan de ansatte skal løse det når de griper inn. De øvrige ansatte opplyser at det ikke har vært diskutert på hvilken måte en skal gripe inn, hvor grensen for å gripe inn er eller hvilke tilfeller det skal gripes inn i. De ansatte forteller at det ikke har vært gjennomført noe kursing i hvordan en skal gripe inn, men at det har vært ytret ønske til ledelsen om dette. Skolens ledelse opplyser i intervju at det er 9A-permen som gir føringer for skolens fremgangsmåte for å gripe inn. Han opplyser også at det ikke har vært gjennomført rollespill eller lignende trening på det å gripe inn.

Statsforvalterens vurdering

Samtlige av de ansatte vi snakket med, sier at de griper inn i enkeltsaker hvor de observerer at elever blir utsatt for krenkelser av ulik art. Dette støttes også av besvarelsene fra de ansatte i RefLex. Skolen har i tillegg utarbeidet en rutinebeskrivelse for å gripe inn. Rutinebeskrivelsen beskriver at den enkelte ansatte skal gripe inn i situasjoner som vedkommende er vitne til. Den gir også eksempler på typiske tilfeller det kan være aktuelt å gripe inn i. Listen er ikke uttømmende.

Vårt inntrykk etter intervjuene er at de ansatte på skolen er usikre på hva plikten til å gripe inn innebærer, hvor grensen går og hvordan en skal gjennomføre selve inngripen. De ansatte forteller at det har vært ønskelig med en oppklaring av dette og øvelser på hvordan det skal utføres. Noen av de ansatte opplyser at deltakelse i læringsmiljøprosjektet kan bidra til å skaffe en bedre kompetanse til å gripe inn.

Det er ingen av intervjuobjektene som nevner skolens slagord som er nedfelt i skolens 9A-perm. Dette kan indikere at verktøyet som skolen har for å jobbe med elevens psykososiale skolemiljø, altså selve 9A-permen, ikke er tilstrekkelig innarbeidet blant skolens ansatte. Dette støttes også av flere av de ansattes utsagn i intervju. Vi har et inntrykk av at 9A-permen er et verktøy som ikke i tilstrekkelig grad brukes i det daglige, og at det heller ikke brukes aktivt ved gjennomgang av aktivitetsplikten. Vi vurderer det som positivt at alle de ansatte opplyser at de griper inn i situasjoner de kommer over,

men vi vurderer at dette gjøres på bakgrunn av den enkeltes holdninger, og ikke som følge av at rektor har sikret en rutine for å sikre at de ansatte alltid griper inn. Vi viser her til at de aller fleste opplyser at de er usikre på fremgangsmåten som gjelder. Vi finner det derfor ikke sannsynliggjort at rektor forsikrer seg at de ansatte alltid griper inn mot krenkelser. På bakgrunn av utsagn fra de ansatte vurderer vi at rektor heller ikke har sikret at alle har tilstrekkelig kompetanse til å utføre oppgaven med å gripe inn.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.1.4 Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø

Statsforvalteren undersøker om rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Vi undersøker også om rektor følger opp at de som jobber på skolen, bruker fremgangsmåten i praksis.

I skolens 9A-perm ligger mal for meldeskjema/aktivitetsplan. Meldeskjemaet inneholder et utdrag fra opplæringsloven § 9 A-4 om plikten til å varsle ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Meldeskjemaet inneholder blant annet punkter for elevens navn, hvem som har mottatt meldingen, hvem som har blitt utsatt for krenkelse, andre involverte elever, hvem som grep inn, beskrivelse av hendelsen.

I egenvurderingen i RefLex har 4 av 7 respondenter svart ja på spørsmålet om de alltid varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Flere av respondentene (både ja- og nei-besvarelsene) har utdypet at kontaktlærer varsles først, og det er kontaktlærer som da eventuelt skal varsle videre til rektor. En av respondentene har opplyst at alvorlige saker varsles til rektor og mindre alvorlige saker diskuteres i team først. Skolens ledelse har besvart spørsmålet med nei, og utdypet dette med at det i all hovedsak varsles, men da stort sett muntlig.

På spørsmål om tilfeller hvor det varsles rektor ved mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø blir dokumentert, har samtlige utenom en av respondentene svart ja. Her er det utdypet at observasjoner dokumenteres og at rektor blir varslet ved opprettelse av 9A-saker.

I intervju forteller de ansatte at de i all hovedsak varsler til elevens kontaktlærer ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt på skolen. Enkelte av intervjuobjektene opplyser at dette varselet gjøres muntlig. Flere av intervjuobjektene opplyser at det ikke dokumenteres når det varsles til kontaktlærer. I tilfeller hvor det unntaksvis varsles til rektor, så gjøres dette enten muntlig eller ved bruk av meldeskjemaet. Noen av intervjuobjektene opplyser at de ikke er kjent med at skolen har en varslingsrutine. Rektor forteller i intervju at det som regel varsles til kontaktlærer dersom en ansatt har observert noe og/eller grepet inn. De ser ofte at saken stopper opp hos kontaktlærer. Av intervjuene kommer det fram at det ikke har vært diskutert på skolen hvilke hendelser det skal varsles om.

Statsforvalterens vurdering

Flere av de ansatte opplyser at det foreligger en varslingsrutine, men det er ingen av de ansatte som kan redegjøre for selve rutinen. Vårt inntrykk er at det i de fleste tilfeller varsles til kontaktlærer, og i enkelte tilfeller til rektor. Varsel til kontaktlærer gjøres i all hovedsak muntlig, mens varsler til rektor skjer både muntlig og skriftlig.

Vi vurderer at skolen ikke har en etablert fremgangsmåte for varsling. Det synes å være en felles forståelse om at det skal varsles til kontaktlærer, men det finnes ikke en rutine for at dette er en bestemt fremgangsmåte. Det foreligger ingen avklaring på hvilke saker som skal varsles til rektor eller på hvilken måte det skal gjøres. Vi vurderer at det foreligger en underreportering av observasjoner og hendelser som lærerne gjør eller er involvert i. Årsaken til dette kan være at det ikke foreligger en etablert fremgangsmåte for varsling, og de ansatte har dermed ingen felles forståelse av når, hvor eller hvordan det skal varsles.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.1.5 Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier

Statsforvalteren undersøker om skolens fremgangsmåte for varsling bestemmer hvilke saker de som jobber på skolen skal varsle om straks, og hvor raskt de skal varsle om andre saker. Vi undersøker også om rektor følger opp at de som jobber på skolen varsler så raskt som saken tilsier i praksis.

I egenvurderingen i RefLex har 3 av 7 respondenter svart ja på spørsmålet om det er avklart hvilke saker de som jobber på skolen skal varsle om straks og hvor raskt de skal varsle om andre saker. En av de ansatte har utdypet at det varsles med en gang uansett hvor alvorlig sak det dreier seg om. Skolens ledelse har svart nei på spørsmålet. Dette er begrunnet med at han er ny i stillingen, foreløpig ikke har gjort det og er ikke kjent med om tidligere rektor har gjort dette.

I intervju forteller de ansatte at det ikke har vært diskutert hvor raskt det skal varsles, og i hvilke tilfeller det eventuelt skal varsles raskere enn i andre tilfeller. En opplyser at det tidligere har vært sagt at det skal diskuteres med rektor om sak skal meldes dersom en er i tvil.

Statsforvalterens vurdering

Som vi kom til i punkt 2.2.1.4 så har ikke skolen en etablert fremgangsmåte for varsling dersom en ansatt får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Det foreligger heller dermed ingen føringer for hvilke saker som skal varsles raskt og hvor raskt det skal varsles om andre saker. Mangelen av fremgangsmåten bekreftes også av svarene til de ansatte vi snakket med.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.1.6 Rektor skal varsle skoleeieren i alvorlige tilfeller

Statsforvalteren undersøker om rektor varsler skoleeieren om alvorlige tilfeller, inkludert

tilfeller der skolen over noe tid ikke har klart å løse en sak.

Av skolens mal for meldeskjema følger det at rektor skal varsle skoleeieren i alvorlige tilfeller.

I egenvurderingen i RefLex har skoleledelsen svart «ja» på spørsmålet om rektor varsler skoleeieren om alvorlige tilfeller.

I intervju opplyser skoleledelsen at det ikke har vært diskutert med skoleeier om hva som er alvorlige tilfeller og hvilke saker som eventuelt skal varsles til skoleeier. Skoleeier har heller ikke etterspurt informasjon fra skolen om dette.

Statsforvalterens vurdering

Det er ikke fremlagt dokumentasjon på at rektor varsler skoleeieren om alvorlig tilfeller. Det foreligger heller ingen enighet mellom rektor og skoleeier om hvilke tilfeller som eventuelt skal varsles. Det er ikke fremlagt dokumentasjon på at det har vært kommunikasjon mellom rektor og skoleeier om enkeltsaker som gjelder elevens psykososiale skolemiljø.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.1.7 Rektor skal sikre at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø

Statsforvalteren undersøker om rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at skolen undersøker saken tilstrekkelig og grundig. Vi undersøker også om rektor følger opp at de som jobber på skolen, bruker fremgangsmåten i praksis, med mindre rektor selv undersøker sakene.

I skolens 9A-perm står det at plikten til å undersøke er en del av aktivitetsplikten. Permen inneholder en rekke dokumenter knyttet til undersøkelsesfasen. Skolens mal for meldeskjema inneholder et punkt for undersøkelse. Her står det at alle parter må lyttes til.

Permen inneholder et skjema som heter «rutine for håndtering av krenkelser og mobbing». Av denne fremgår det at det er rektor som skal undersøke saken. I fasen undersøkelse er det gitt en rekke oppgaver. Det skal gjennomføres samtaler med eleven, foresatte, elever som krenker og foresatte til eleven som krenker. I tilknytning til hver av oppgavene står det at rektor/kontaktlærer skal være ansvarlig for at oppgaven gjennomføres.

Skolen har også en sjekklister ved mistanke om mobbing, logg for observasjon og skjema for konfronterende samtale.

I egenvurderingen i RefLex har 3 av 7 respondenter svart nei på inngangsspørsmålet; har du noen gang varslet rektor om at du har hatt mistanke om at en elev ikke har hatt et trygt og godt skolemiljø, eller vært involvert i slike saker på annen måte. Som følge av dette har heller ikke disse respondentene besvart spørsmålene som gjelder undersøkelse av saker når det foreligger mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og

godt skolemiljø.

På spørsmålet om saken alltid blir undersøkt ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, har alle svart ja. Det er utdypet med at de har inntrykk av at alle saker som varsles blir undersøkt. Også skolens ledelse har svart ja på dette spørsmålet.

På spørsmålet om undersøkelsen alltid får fram fakta om situasjonen, bakgrunn for elevens opplevelse og hva i elevens omgivelser som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet, har 2 av 4 respondenter svart ja. Her er det utdypet at de alltid forsøker å få fram hva som gjør at eleven ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt, men at det er vanskelig å si om skolen alltid lykkes med det. Det har også vært utfordringer med elever som ikke ønsker å fortelle. Skolens ledelse har svart nei på dette spørsmålet. Dette er begrunnet med at elevens oppfatning er subjektiv, men at de alltid forsøker å få fram fakta i saken gjennom samtaler og observasjon.

På spørsmålet om involverte elever alltid blir hørt, har 3 av 4 respondenter svart ja. Her er det utdypet at deres inntrykk er at involverte elever høres, men at noen voksne ikke er like flink til å høre alle involverte elever. Skolens ledelse har svart ja på spørsmålet, og begrunnet dette med at det er en del av undersøkelsene.

I intervju opplyser de fleste at de ikke gjennomfører undersøkelser, men at skolen har en etablert fremgangsmåte for undersøkelse av saker. En av de ansatte opplyser imidlertid at vedkommende selv gjennomfører undersøkelser i saker som avdekkes.

Undersøkelsene gjør vedkommende fordi en opplever at det er dennes jobb å gjøre det, og vedkommende tror saken ikke blir fulgt opp dersom læreren selv ikke gjør undersøkelsene. Rektor opplyser i samtale at rutinebeskrivelsen definerer hvem som har ansvaret for å gjennomføre undersøkelsene. Han forteller at det gjennomføres observasjoner for å avdekke hva som ligger bak. Andre verktøy som brukes er elevsamtaler, foreldresamtaler, Innblikk og sosiogram.

Meldeskjemaene vi har mottatt kopi av viser at det er gjennomført undersøkelser i sakene som er meldt. Det er blant annet gjennomført samtaler med eleven, foreldre og andre involverte elever. Det er også innhentet synspunkter fra kontaktlærere.

Statsforvalterens vurdering

Skolen har i utgangspunktet utarbeidet en fremgangsmåte for håndtering av saker som gjelder håndtering av krenkelser og mobbing. Av planen fremgår det at det er rektor som skal gjennomføre undersøkelsene. Likevel fremgår det også at kontaktlærer/rektor skal være ansvarlige for gjennomføringen av flere av oppgavene i undersøkelsesfasen. Etter vår vurdering synes dette noe uklart. De aller fleste av ansatte som er intervjuet, oppgir at de ikke har deltatt i undersøkelse av saker. Også de som har besvart i RefLex gir inntrykk av at de selv ikke har gjennomført undersøkelser, men har vært involvert i disse. Det indikerer at det er rektor som skal gjennomføre undersøkelser av skolemiljøsakene. Vi legger derfor til grunn at det faktisk er rektor som gjennomfører undersøkelsene. Vi vurderer imidlertid at selve rutinen er egnet til å skape tvil om hvem som faktisk er ansvarlig for undersøkelsene. Her vil vi bemerke at en av de ansatte har gitt uttrykk for at vedkommende selv er ansvarlig for å gjennomføre undersøkelsene.

I punkt 2.2.1.4 vurderte vi at skolen ikke har etablert en tilstrekkelig fremgangsmåte som sikrer at rektor får beskjed dersom det foreligger mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Når rektor selv er ansvarlig for gjennomføringen av alle undersøkelser, vil det innebære at rektor ikke kommer i posisjon til å gjennomføre undersøkelser i alle saker ettersom ikke alle saker blir varslet til rektor. Rektor har selv uttalt at de har opplevd at saker stopper opp hos kontaktlærer. Når kontaktlærer da ikke har ansvar for å undersøke sakene, må vi legge til grunn at det forekommer tilfeller hvor saker ikke blir undersøkt. Dette er en svakhet i fremgangsmåten for undersøkelse av saker som skolen har etablert, og det kommer som en konsekvens av manglende rutiner for varsling. Vi vurderer derfor at rektor ikke sikrer en fremgangsmåte som sørger for at undersøkelse skjer i alle tilfeller der en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.1.8 Rektor skal sikre at saken undersøkes snarest

Statsforvalteren undersøker om fremgangsmåten sikrer at skolen undersøker saken så snart som mulig. Vi undersøker også om rektor følger opp at de som jobber på skolen, bruker fremgangsmåten i praksis, med mindre rektor selv undersøker sakene.

I rutinen for håndtering av krenkelser og mobbing står det at saken skal undersøkes umiddelbart. Oppgavene som skal gjennomføres i undersøkelsesfasen, er angitt med tidsfaser som umiddelbart og snarest mulig.

I egenvurderingen i RefLex har samtlige respondenter svart «ja» på spørsmålet om saken alltid undersøkes snarest. Det er utdypet at dette gjøres så fort det lar seg gjøre.

I intervju har en av de ansatte forklart at de alvorligste sakene tas tak i straks, mens de mindre alvorlige kanskje blir liggende litt lengre.

Statsforvalterens vurdering

Vi vurderer at det her er etablert en fremgangsmåte som sikrer at skolen undersøker saken så snart som mulig. Vi vil likevel bemerke at dette kun gjelder for saker som skolen faktisk undersøker. Som nevnt i punkt 2.2.1.7 har vi lagt til grunn at skolen ikke kommer i posisjon til å undersøke alle saker. De ansatte på skolen gir også inntrykk av at saker undersøkes raskt. Vi finner det derfor sannsynliggjort at fremgangsmåten også praktiseres.

Lovkravet vurderes som oppfylt.

2.2.1.9 Rektor skal sikre at berørte elever får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen

Statsforvalteren undersøker om rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at eleven, som tiltakene skal rette seg mot, får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen. Videre undersøker vi om rektor følger opp at de som jobber på skolen, bruker fremgangsmåten i praksis.

I skolens rutiner for håndtering av krenkelses og mobbing finnes det et eget punkt som heter «møte med elev og foresatte» under fasen utforming av tiltak. I dette punktet er det presisert at eleven og foresatte skal si sin mening om tiltakene som skal iverksettes i dette møtet.

I RefLex har 3 av 7 respondenter svart at de aldri har vært involvert i oppfølgingen av saker der en elev ikke har hatt et trygt og godt skolemiljø. Det innebærer at de heller ikke har fått muligheten til å svare på spørsmålet om elevene alltid får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen. På det spørsmålet har 3 av 4 respondenter svart ja. Dette er utdypet med at de har deltatt i arbeidet med aktivitetsplanen, og både elever og lærere har vært involvert i forbindelse med utarbeidelsen av planen og tiltak. Skolens ledelse har svart nei på dette spørsmålet, og har begrunnet dette med at han er usikker på om dette gjøres.

I intervju har en av lærerne uttalt at i forbindelse med utarbeidelse av aktivitetsplan i en skolemiljøsak hun hadde, så deltok elevene i arbeidet. Skolens ledelse uttalte også at berørte elever har samtaler med lærere om tiltak som skal settes inn, og viste til en konkret sak.

I samtaler vi gjennomførte med en elev fortalte eleven at han hadde deltatt i arbeidet med aktivitetsplanen. I den forbindelse hadde han synspunkter på tiltakene skolen skulle sette inn, og skolen redigerte tiltakene i tråd med elevens synspunkter.

Statsforvalterens vurdering

Gjennom skolens rutiner for håndtering av krenkelses og mobbing har de bestemt en fremgangsmåte som sikrer at eleven får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen. De ansatte har i intervju bekreftet fremgangsmåten, og de gir eksempler på at denne brukes. Det foreligger også uttalelser fra elever som opplyser at de får uttale seg om innholdet i aktivitetsplanen. Vi vurderer at skolens fremgangsmåte også følges opp i praksis.

Lovkravet vurderes som oppfylt.

2.2.1.10 Rektor skal sikre at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt

Statsforvalteren undersøker om rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at skolen setter inn egnede tiltak i alle saker, og at rektor sikrer at denne fremgangsmåten brukes i praksis.

I skolens rutine for håndtering av krenkelses og mobbing står det at rektor skal nedsette et team for intervensjon når tiltakene skal utformes. Etter at tiltakene er drøftet med eleven og foresatte, så skal de iverksettes. Av skolens mal for meldeskjema fremgår det at skolen skal så langt det finnes egnede tiltak sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Av rutinebeskrivelsen fremgår det at rektor/kontaktlærer er ansvarlig for oppgaven med å nedsette team for intervensjon.

Skolen har to ulike maler for tiltaksplaner. Begge disse inneholder punkter hvor selve tiltakene skal nedtegnes. Vi har fått dokumentasjon av én aktivitetsplan. Av denne ser vi

at én av skolens maler er brukt som utgangspunkt. Aktivitetsplanen viser at skolen har satt inn tiltak i saken.

I egenvurderingen i RefLex har 2 av 4 respondenter svart ja på spørsmålet om skolen alltid setter inn tiltak der en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. De som har svart nei, har begrunnet dette med at de ikke vet om det gjøres. Skolens ledelse har svart ja på spørsmålet, og har utdypet at de forsøker å sette i gang egnede tiltak så fort som mulig.

I intervju er det mange av de ansatte som opplyser at de aldri har deltatt i arbeidet med å sette inn tiltak i skolemiljø saker. Noen opplyser imidlertid at skolen har en mappe med mange forslag til tiltak, og at aktuelle tiltak diskuteres med andre pedagoger i team. De ansatte opplyser at det ikke var vært kursing eller annen kompetanseheving på løsning av skolemiljø saker.

Statsforvalterens vurdering

Opplæringsloven § 9 A-4 fjerde ledd slår fast at når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, så plikter skolen så langt det finnes egnede tiltak å sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Bestemmelsen må sees i sammenheng med oppl. § 9 A-3 som slår fast at skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Regelverket stiller ingen krav om at det må foregå systematisk krenking eller mobbing for at skolens plikt til å iverksette tiltak inntre. Skolens plikt til å sette inn tiltak må ta utgangspunkt i elevens subjektive opplevelse av hvordan eleven opplever sitt skolemiljø. Det innebærer at skolen kan ha en plikt til å sette inn tiltak uten at det foreligger systematisk krenking eller mobbing. Vi vil også bemerke at det ikke er gitt en definisjon på hva som menes med systematisk krenking eller mobbing.

I punkt 2.2.1.4 vurderte vi at det foreligger en underreportering av skolemiljø saker på skolen. I samtaler med foreldre har vi fått informasjon om at det er foreldre selv som må melde ifra til skolen om at deres sak skal håndteres som en skolemiljø sak. Foreldrene sier at først da setter skolen inn tiltak i saken. Dette vil innebære at skolen ikke setter inn tiltak i alle saker hvor en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt.

I de sakene som skolen faktisk blir kjent med, er skolens rutine slik at rektor nedsetter et intervensjonsteam som skal utarbeide et utkast til tiltaksplan. Noen av de ansatte opplyser at det diskuteres i team hvilke tiltak som skal settes inn i en sak. Flere av de ansatte opplyser at det ikke har vært gitt kompetanseheving på løsning av skolemiljø saker. Nå er skolen imidlertid i læringsmiljøprosjektet og vil gjennom prosjektet tilegne seg kunnskap på dette området. Dette vil også på sikt bedre kompetanse til å vurdere hvilke tiltak som kan være egnet for å løse skolemiljø saker.

Vi vurderer at skolen ikke har etablert en fremgangsmåte som sikrer at skolen setter inn tiltak i alle saker. Vi viser til at det foreligger en underreportering av skolemiljø saker, og at skolen dermed ikke fanger opp alle saker hvor det er behov for å sette inn tiltak.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.2 Plikten til å varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 og 9 A-5

2.2.2.1 Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen, varsler rektor straks ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, eller at de straks varsler direkte til skoleeieren dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen

Statsforvalteren undersøker om rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at de som jobber på skolen varsler rektor eller eventuelt skoleeier i slike saker.

Skolens mal for meldeskjema inneholder ingen henvisning til den skjerpede aktivitetsplikten i opplæringsloven § 9 A-5.

I egenvurderingen i RefLex har 5 av 7 respondenter svart ja på spørsmålet om de er gjort kjent med at rektor skal varsles ved mistanke om at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever. På spørsmål om de er gjort kjent med at de skal varsle direkte til skoleeier dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen, har 2 av 7 svart ja. 2 av 7 respondenter har svart ja på spørsmål om de er opplyst om hvordan det skal varsles. Skolens ledelse har svart ja på spørsmålet om de som jobber på skolen er gjort kjent med at han skal varsles i slike saker. På spørsmålet om de ansatte er gjort kjent med at de skal varsle skoleeier dersom mistanken gjelder en i skolens ledelse, har rektor svart nei. Han har også svart nei på spørsmålet om det er bestemt hvor de som jobber på skolen skal varsle, men har tilføyd at det varsles på papir på grunn av personopplysninger.

I intervju med de ansatte er det noen av de ansatte som forteller at de er gjort kjent med at rektor skal varsles når det foreligger mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever. Enkelte av de vi snakket med, fortalte at de ikke var blitt informert om dette. En av de ansatte fortalte at dette hadde vært tatt opp i forbindelse med planleggingsdager. En annen fortalte at vedkommende var blitt gjort kjent med det gjennom andre ansatte på skolen. Det er kun en av de ansatte som viser til at det finnes en nedfelt rutine for dette. Ingen av de ansatte er kjent med at skoleeier skal varsle i tilfeller hvor det er en i skoleledelsen som står bak krenkelsen.

Skolens ledelse har i intervju sagt at skolen ikke har en etablert rutine for varsling i slike saker.

Statsforvalterens vurdering

Enkelte av de ansatte vi snakket med, opplyste at de var kjent med at det foreligger en plikt til å varsle rektor straks ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever. Noen ga også uttrykk for en forståelse av at skoleeier skal varsles direkte dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen. De som gav uttrykk for dette, baserte dette imidlertid ut ifra egen forståelse.

Det foreligger ingen rutine som opplyser de ansatte om at de er pliktig til å varsle rektor eller eventuelt skoleeier i slike saker, eller hvor og på hvilken måte det skal varsles. Vi vurderer, i likhet med rektor, at det ikke foreligger en fremgangsmåte som sikrer at de som jobber på skolen varsler rektor eller eventuelt skoleeier i slike saker.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.2.2 Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen, varsler rektor eller skoleeier straks

Statsforvalteren undersøker om fremgangsmåten for varsling sikrer at alle som jobber på skolen, varsler rektor eller eventuelt skoleeier straks.

I egenvurderingen i RefLex har 4 av 7 respondenter svart ja på spørsmålet om de er gjort kjent med at rektor eller eventuelt skoleeier skal varsles *straks*. Skolens ledelse har svart nei på dette spørsmålet. Dette er begrunnet med at han er usikker på om dette er sagt direkte.

Statsforvalterens vurdering

I punkt 2.2.2.1 over vurderte vi at det ikke foreligger en rutine eller fremgangsmåte for varsling i tilfeller hvor det foreligger mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever. Det foreligger dermed heller ingen fremgangsmåte på skolen for å sikre at disse tilfellene blir varslet *straks* slik lovverket stiller krav om.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.2.3 Rektor skal varsle skoleeieren straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever

Statsforvalteren undersøker om rektor varsler skoleeieren straks i tilfeller hvor det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever.

I egenvurderingen i RefLex har skolens ledelse svart ja på spørsmålet om skoleeieren straks varsles ved mistanke om at en som jobber på skolen krenker en eller flere elever. Dette er utdypet med at han vil undersøke ved mistanke og deretter varsle skoleeier.

I samtale med skolens ledelse opplyser de at det ikke er en etablert rutine for at rektor skal varsle skoleeier i slike saker. Rektor er imidlertid ny i stillingen, og opplyser at han ville varslet skoleeier dersom det hadde vært aktuelt.

Statsforvalterens vurdering

Da vi besøkte skolen på tilsynsdagen, var rektor ny i stillingen. Han var midlertidig konstituert i denne stillingen. Han hadde i sin tid som rektor ikke varslet skoleeier om slike saker da det ikke hadde vært aktuelt. Det er ikke fremlagt dokumentasjon på at tidligere rektor har varslet skoleeier i slike saker. Det er heller ikke fremlagt dokumentasjon i forbindelse med tilsynet på at skolen har håndtert slike saker i det siste. Skoleeier har heller ikke fremlagt dokumentasjon på at rektor pålegges å informere skoleeier i slike saker. Ettersom det ikke foreligger en etablert rutine for varsling til skoleeier i slike saker, og heller ikke dokumentasjon på at dette har blitt gjort, så finner vi det ikke sannsynliggjort at rektor varsler skoleeier straks i tilfeller hvor det er

mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.2.4 Rektor skal sikre at skolen undersøker saken straks ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever

Statsforvalteren undersøker om rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at skolen undersøker alle saker straks, og at det blir gjort tilstrekkelig grundig. Videre undersøker vi om rektor følger opp at de som jobber på skolen undersøker sakene i samsvar med den bestemte fremgangsmåten, med mindre rektor selv undersøker sakene.

Permen inneholder et skjema som heter «rutine for håndtering av krenkelser og mobbing». Av denne fremgår det at det er rektor som skal undersøke saken. I fasen undersøkelse er det gitt en rekke oppgaver. Det skal gjennomføres samtaler med eleven, foresatte, elever som krenker og foresatte til eleven som krenker. I tilknytning til hver av oppgavene står det at rektor/kontaktlærer skal være ansvarlig for at oppgaven gjennomføres.

I egenvurderingen i RefLex har 2 av 2 respondenter svart nei på spørsmålet om skolen alltid undersøker saken ved mistanke om at en som jobber på skolen har krenket elever. De har begrunnet dette med at de ikke har innsikt i dette ettersom det ikke er deres ansvar. På samme spørsmål har skolens ledelse svart ja, men har utdypet dette med at det ikke har vært aktuelt for hans del. Ved mistanke vil han imidlertid undersøke saken.

På spørsmålet om undersøkelsen alltid får frem fakta om situasjonen og om elevene opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, har skolens ledelse svart nei. Han begrunnet dette med at det er vanskelig å være skråsikker i et slikt spørsmål. Han bemerker likevel at han håper undersøkelsene er gode nok.

På spørsmålet om involverte elever alltid blir hørt når saken undersøkes, har rektor svart ja, og viser til at dette er en del av handlingsplanen.

På spørsmålet om saken alltid undersøkes straks har rektor svart ja, i den grad det er mulig.

Statsforvalterens vurdering

Skjemaet «rutine for håndtering av krenkelser og mobbing» inneholder ingen henvisninger til saker hvor det foreligger mistanke om eller kjennskap til at en som *jobber på skolen* har krenket en eller flere elever. Vi vurderer at rutineene dette skjemaet gir ikke er egnet for bruk i slike saker. Skolens registreringsskjema for 9A-saker inneholder ingen henvisning til opplæringsloven § 9 A-5. Den inneholder heller ikke informasjon om at det kan være aktuelt å varsle om saker som gjelder tilfeller hvor en ansatt på skolen krenker elever. På denne bakgrunn vurderer vi at skolen ikke har bestemt en fremgangsmåte for undersøkelse av saker hvor det foreligger mistanke eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.3 Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak jf. opplæringsloven § 9 A-4

2.2.3.1 Skolen skal lage en skriftlig plan i tråd med kravene i oppl. § 9 A-4 sjette ledd når skolen setter inn tiltak i en sak

Statsforvalteren undersøker om skolen lager en skriftlig plan i tråd med kravene i oppl. § 9 A-4 sjette ledd når skolen setter inn tiltak i en sak.

Skolen har to maler for aktivitetsplaner. Den ene malen inneholder punkter for hvilket problem tiltakene skal løse, planlagte tiltak, ansvarlig for tiltakene, tidsperspektiv for tiltakene og evalueringsdato for tiltakene. Den andre malen inneholder punkter for hvilke utfordringer tiltakene skal løse, beskrivelse av tiltakene, ansvarlig for tiltakene, tidsramme for tiltakene og evalueringsdato for tiltakene.

Som tidligere nevnt, er det forelagt én aktivitetsplan som viser at skolen bruker den første av de to nevnte malene over.

I egenvurderingen i RefLex har samtlige respondenter svart ja på spørsmålet om de lager en aktivitetsplan som beskriver hvilket problem tiltakene skal løse, hvilke tiltak som blir satt inn, når tiltakene skal bli gjennomførte, hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene og når de skal bli evaluerte. Også skolens ledelse har svart ja på dette spørsmålet.

I intervju forteller rektor at skolen har flere maler for aktivitetsplaner, men at de er i gang med å endre dette slik at de bare har en mal.

Foreldrerepresentantene fortalte i samtale med oss at de kjenner til at skolen har laget aktivitetsplaner. Deres inntrykk er at planene ikke er gode nok. De opplever også at skolen gjør mange tiltak som ikke er synliggjort i en aktivitetsplan.

Flere av de ansatte vi snakket med, opplyste at de aldri har deltatt i arbeidet med en aktivitetsplan. Noen av lærerne fortalte imidlertid at de hadde utarbeidet en aktivitetsplan da de hadde ansvaret for en skolemiljøsak. De opplyste at skolen har en egen mal for aktivitetsplan.

Statsforvalterens vurdering

I skolens skjema for rutine for håndtering av krenkelsers og mobbing er det rektor som skal nedsette et team for intervensjon når det skal utformes tiltak. Av rutinebeskrivelsen fremgår det at det da skal lages utkast til tiltaksplan. Skolen har utarbeidet maler for skriftlig tiltaksplaner. Skolen har imidlertid to maler. Basert på tiltaksplanen vi har fått dokumentasjon av, vurderer vi at skolen kun bruker en av disse. Denne malen inneholder punktene opplæringsloven § 9 A-4 sjette ledd stiller krav om. I tiltaksplanen skolen har forelagt oss, er disse punktene også fylt ut. Vi vurderer at skolen dermed lager en skriftlig plan i tråd med kravene i opplæringsloven § 9 A-4 sjette ledd.

Lovkravet vurderes som oppfylt.

2.2.3.2 Elevene og foreldrene som saken gjelder, skal få aktivitetsplanen fra skolen hvis de ber om den

Statsforvalteren undersøker om eleven saken gjelder, og eventuelt foresatte, får aktivitetsplanen fra skolen hvis de ber om den.

I egenvurderingen i RefLex har 5 av 6 respondenter svart ja på spørsmålet om eleven og foreldrene får aktivitetsplanen fra skolen hvis de ber om det. Personen som har svart nei har begrunnet dette med at vedkommende ikke vet svaret på det ettersom det er kontaktlærer sitt ansvar. På samme spørsmål har skolens ledelse svart ja.

I intervju opplyste en av lærerne som har vært involvert i arbeidet med aktivitetsplan, at eleven og foreldrene får kopi av denne. Rektor opplyste at de ikke er kjent med tilfeller hvor foreldre og elev ikke har fått kopi av aktivitetsplanen.

Gjennom enkeltsaker vi har hatt til klagesaksbehandling, er vi kjent med at elever og foreldre får kopi av aktivitetsplanen.

Statsforvalterens vurdering

Det fremkommer ikke av skolens maler for aktivitetsplan at elev og foreldre kan motta aktivitetsplanen dersom de ber om den. Det fremkommer heller ikke andre steder i den fremlagte dokumentasjonen at skolen opplyser elev og foreldre om at de kan få kopi av aktivitetsplanen. De ansatte vi har snakket med, og som jobber med aktivitetsplanene, opplyser likevel at de får kopi av denne. Vi har også kjennskap til at elever og foreldre faktisk får kopi av aktivitetsplanen. Lovverket stiller ikke krav om at det må foreligge en etablert fremgangsmåte for å sikre at elever og foreldre faktisk mottar en kopi av aktivitetsplanen etter at denne er utarbeidet. Det er tilstrekkelig at de mottar en kopi dersom de ber om det. Vi vurderer at skolen oppfylder lovverket på dette punktet.

Lovkravet vurderes som oppfylt.

2.2.3.3 Rektor skal følge opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen

Statsforvalteren undersøker om rektor følger opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen.

Skolens skjema for håndtering av krenkelser og mobbing inneholder et eget punkt som heter «jevnlige oppfølgingssamtaler med involverte elever» i fasen «iverksette tiltak». En av oppgavene som skal gjennomføres i den forbindelse er å fylle ut tiltaksplanen fortløpende. Intervensjonsteamet sitter med ansvaret for at denne oppgaven gjennomføres. Senere skal tiltakene evalueres i eget møte med foreldrene.

I egenvurderingen i RefLex har 5 av 6 respondenter svart ja på spørsmålet om skolen alltid gjennomfører tiltakene i aktivitetsplanen slik de er beskrevet, både i innhold og tid. Det er utdypet at tiltakene gjennomføres etter planen i den grad det lar seg gjennomføre. Skolens ledelse har svart ja på samme spørsmål, og har utdypet dette med

at intensjonen er at tiltakene gjennomføres.

På spørsmålet om skolen dokumenterer at tiltakene er gjennomført i tråd med aktivitetsplanen har 4 av 6 respondenter svart ja. En av de som har svart nei, har begrunnet sitt svar med at det er kontaktlæreren som gjør dette arbeidet i samarbeid med fagarbeider. Skolens ledelse har svart ja på spørsmålet, og har utdypet at det skrives delrapporter underveis.

I intervju erkjenner skolens ledelse at de er for dårlig på evaluering av aktivitetsplan. Rektor opplyser at gjennomføringen av tiltakene dokumenteres i samtaler og møter, samt evalueringen av tiltakene.

Statsforvalterens vurdering

Skolen har nedfelt en rutine som innebærer at intervensjonsteamet skal iverksette tiltakene og har jevnlig oppfølgingssamtaler med involvert elever. Rutinen synes uklar på om denne oppgaven også innebærer at intervensjonsteamet skal følge opp at tiltakene gjennomføres slik som planlagt og om dette også skal dokumenteres.

Planen over tiltak vi har fått tilgang til, viser ikke at tiltakene har vært evaluert, og viser heller ingen form for dokumentasjon på at tiltakene har vært gjennomført eller at det har vært gjennomført oppfølgingssamtaler med eleven slik det skal gjøres etter rutinen for håndtering av krenkelser og mobbing. Det synes også uklart om skolen praktiserer rutinen med at intervensjonsteam skal nedsettes. Aktivitetsplanen inneholder ikke spor av at intervensjonsteam er nedsatt i de sakene vi har fått tilgang til. På denne bakgrunn finner vi det ikke sannsynliggjort at rektor følger opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.3.4 Rektor skal sikre at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker

Statsforvalteren undersøker om rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at skolen alltid innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker. Vi undersøker også om rektor følger opp at de som jobber på skolen bruker fremgangsmåten i praksis.

Som nevnt i punkt 2.2.3.3 over, foreligger det en rutine som innebærer at intervensjonsteamet skal gjennomføre jevnlig oppfølgingssamtaler med involverte elever. Det skal også gjennomføres evalueringssamtale med foreldre. Det fremkommer ikke av skolens rutine at eleven skal delta i evalueringssamtalen som foreldrene skal delta i.

I egenvurderingen i RefLex har 5 av 6 respondenter svart ja på spørsmålet om skolen alltid spør eleven om hvordan tiltakene har virket og hvilke endringer eleven ønsker. En har uttalt at det er kontaktlærer sitt ansvar. Andre har utdypet at dette ikke er gjort fordi en ikke har vært involvert i arbeidet med aktivitetsplan. Skolens ledelse har svart ja på spørsmålet.

På spørsmål om skolen alltid innhenter nødvendig informasjon om hvordan tiltakene har virket, har samtlige respondenter svart ja. En har utdypet dette med at vedkommende ikke vet. En annen har svart at de som følger opp tiltak, blir spurt om virkningen av tiltakene. Skolens ledelse har svart ja på spørsmålet, og utdypet dette med at tiltakene evalueres sammen med eleven og foresatte.

Skolens ledelse opplyser i samtale med oss, at evalueringen av tiltaksplanen skal vise om eleven har deltatt i evalueringen og eventuelt elevens syn på hvordan tiltakene har virket.

Statsforvalterens vurdering

Skolens skjema for rutiner for håndtering av krenkelser og mobbing beskriver at intervensjonsteamet skal gjennomføre jevnlig oppfølgingssamtaler med involverte elever. Videre skal det også gjennomføres møte etter at tiltakene har virket for å evaluere disse.

Basert på skolens rutine synes det uklart hva de jevnlig oppfølgingssamtalene med involverte elever skal resultere i. Det foreligger ikke en etablert rutine for hva som skal være tema i disse samtalene. Fagarbeiderne sier at det er kontaktlærerne som gjennomfører oppfølgingen av tiltakene. Det er imidlertid svært få av de kontaktlærerne vi snakket med, som har vært involvert i arbeid med tiltaksplaner. Det er ingen av de ansatte vi snakket med som kunne vise til at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket. Skolens ledelse har i intervju erkjent at evalueringsarbeidet er for dårlig/mangelfullt. Vi har heller ikke mottatt dokumentasjon på at skolen har innhentet informasjon om hvordan tiltakene som har vært satt inn har virket og hvilke endringer eleven eventuelt ønsker. Vi vurderer at skolens fremgangsmåte for å innhente informasjon om hvordan tiltakene har virket, ikke er god nok. Vi har her lagt vekt på at det foreligger usikkerhet blant de ansatte om hvem som egentlig har ansvaret for dette. Videre er det ikke etablert en rutine på hvilken måte dette skal gjøres. Vi finner det heller ikke godt gjort at rektor følger opp at skolen bruker fremgangsmåten de har i praksis. Her har vi vektlagt at skolens ledelse opplyser at de ikke er gode nok på evaluering av tiltakene.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.3.5 Rektor skal sørge for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn

Statsforvalteren undersøker om rektor sørger for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan de har virket.

I egenvurderingen i RefLex har 5 av 6 respondenter svart ja på spørsmålet om skolen alltid tilpasser tiltakene. En har utdypet dette med «vet ikke». En annen har opplyst at jobben gjøres av kontaktlærer, men at fagarbeidere kan komme med sine observasjoner. Skolens ledelse har svart ja på det samme spørsmålet.

Statsforvalterens vurdering

Skolens skjema for rutine for håndtering av krenkelser og mobbing inneholder som nevnt over en egen fase som heter «evaluere tiltak». Tilknyttet denne fasen ligger det ingen

informasjon eller rutine på at tiltakene som har vært satt i verk skal tilpasses, endres, videreføres eller lignende. Vi finner heller ikke andre spor av at dette gjøres i tilsynsdokumentasjonen. Det synes uklart hvilket arbeid skolen gjør når det gjelder tilpassing av tiltak i forbindelse med evaluering. Basert på dette vurderer vi at skolen ikke har rutiner for tilpassing av tiltakene etter evaluering av disse. Vi vurderer at det heller ikke er etablerte rutiner for at elevens syn skal vektlegges i et slikt arbeid. Vi finner det derfor ikke sannsynliggjort at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjon om hvordan tiltakene har virket og elevens syn på tiltakene. Vi har her også vektlagt at skolen selv har opplyst at de er for dårlig på evaluering av aktivitetsplaner.

Lovkravet vurderes som ikke oppfylt.

2.2.3.6 Skolen skal informere elever og foreldre som mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten, om at de kan melde saken til Statsforvalteren

Statsforvalteren undersøker om de som arbeider på skolen informerer elever og foreldre som mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten, om at de kan melde saken sin til Statsforvalteren.

Av skolens mal for aktivitetsplan fremgår det nederst på siden at saken kan meldes til Statsforvalteren dersom man ikke er fornøyd med det skolen gjør for at du/barnet ditt skal få det trygt og godt på skolen.

I egenvurderingen i RefLex har 5 av 6 respondenter svart ja på spørsmålet om skolen informerer elever og foreldre om at de kan melde saken sin til Statsforvalteren dersom de mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten. Skolens ledelse har også svart ja på spørsmålet.

De ansatte opplyser i intervju at det informeres om retten til å melde sin sak til Statsforvalteren på felles foreldremøte hver høst. Høsten 2020 har imidlertid vært spesiell på grunn av pandemien. Som følge av denne har det ikke vært gjennomført felles foreldremøte høsten 2020. Noen lærere opplyser at det ble informert om retten på foreldremøtene i klassen. Skolens ledelse opplyser i intervju at det orienteres om retten til å melde sin sak til Statsforvalteren på felles foreldremøte hver høst.

Statsforvalterens vurdering

De ansatte og skolens ledelse er samstemte om at elever og foreldre informeres om retten til å melde sin sak til Statsforvalteren på felles foreldremøte hver høst. I året 2020 har det imidlertid ikke vært avviklet felles foreldremøte som følge av pandemien. Når det gjelder elever som har en aktivitetsplan, så opplyses de også om retten til å melde sin sak gjennom denne. Vi viser her til punkt 2.2.3.2 hvor vi konkluderte med at elever som har aktivitetsplan får denne av skolen. Vi vurderer at skolen oppfyller lovkravet her, selv om det foreligger en usikkerhet om hvorvidt skolen har opplyst alle elever og foreldre om denne retten i år. Vi vil bemerke at skolen likevel vil være tjent med å sikre en rutine som innebærer at elever og foreldre blir informert om denne retten på tross av uforutsette hendelser.

Lovkravet vurderes som oppfylt.

2.3 Våre konklusjoner

Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø:

1. Alle som jobber på skolen, har kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø.
2. Rektor sikrer ikke at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever som kan være særskilt sårbare.
3. Rektor sørger ikke for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig.
4. Rektor sikrer ikke at alle som jobber på skolen varsler rektor ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.
5. Rektor sikrer ikke at alle som jobber på skolen varsler rektor så raskt som saken tilsier.
6. Rektor varsler ikke skoleeier i alvorlige tilfeller, inkludert tilfeller der skolen ikke har klart å løse en sak.
7. Rektor sikrer ikke at skolen undersøker saken når rektor mottar varsel fra en som jobber ved skolen, eller en elev sier ifra om at skolemiljøet ikke er trygt og godt.
8. Rektor sikrer at saken undersøkes snarest.
9. Rektor sikrer at eleven får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen.
10. Rektor sikrer ikke at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt.

Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever:

11. Rektor sikrer ikke at alle som jobber på skolen, varsler rektor straks ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, eller at de varsler direkte til skoleeier dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen.
12. Rektor sikrer ikke at alle som jobber på skolen varsler rektor eller skoleeier straks.
13. Rektor varsler ikke skoleeier straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever.
14. Rektor sikrer ikke at skolen undersøker saken straks ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever

Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak:

15. Skolen lager en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9-4 sjette ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak.
16. Elevene og foreldrene saken gjelder, får aktivitetsplanen fra skolen når de ber om det.
17. Rektor følger ikke opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen.
18. Rektor sikrer ikke at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker.
19. Rektor sørger ikke for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn.
20. Skolen informerer elever og foreldre som mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten, om at de kan melde saken sin til Statsforvalteren.

3. Pålegg om retting

Vi har funnet at dere ikke overholder regelverket på alle områder. Vi pålegger dere å rette opp følgende forhold, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven § 30-4:

1. *Kommunen må sørge for at skolen oppfyller plikten til å følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9 A-2, 9 A-3 og 9 A-4.*

Kommunen må i den forbindelse se til at skolen:

- a) sikrer at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever som kan være særskilt sårbare.
- b) sørger for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig.
- c) sikrer at alle som jobber på skolen varsler rektor ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.
- d) sikrer at alle som jobber på skolen varsler rektor så raskt som saken tilsier.
- e) varsler skoleeier i alvorlige tilfeller, inkludert tilfeller der skolen ikke har klart å løse en sak.
- f) sikrer at skolen undersøker saken når rektor mottar varsel fra en som jobber ved skolen, eller en elev sier ifra om at skolemiljøet ikke er trygt og godt.
- g) sikrer at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt.

2. *Kommunen må sørge for at skolen oppfyller plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever, jf. opplæringsloven §§ 9 A-3, 9 A-4 og 9 A-5.*

Kommunen må i den forbindelse se til at skolen:

- a) sikrer at alle som jobber på skolen, varsler rektor straks ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, eller at de varsler direkte til skoleeier dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen.
- b) sikrer at alle som jobber på skolen varsler rektor eller skoleeier straks
- c) varsler skoleeier straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever
- d) sikrer at skolen undersøker saken straks ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever

3. *Kommunen må sørge for at skolen gjennomfører, evaluerer og tilpasser tiltak, jf. opplæringsloven §§ 9 A-3, 9A-4 og 9 A-9 og forvaltningsloven § 11.*

Kommunen må i den forbindelse se til at skolen:

- a) følger opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen.
- b) sikrer at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker

c) sørger for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn.

4. Oppfølging av påleggene

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal dere erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Frist for innsending er 12. april 2021. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

Når vi avslutter tilsynet, vil vi utarbeide et informasjonsskriv for elever og foreldre som oppsummerer tilsynet og skolens tiltak.

Dere har rett til å uttale dere før vi fatter vedtak, jf. forvaltningsloven § 16. Dere kan uttale dere om alt i rapporten, både vår beskrivelse av fakta, vår tolkning av regelverket, vår vurdering av om dere oppfyller regelverket og våre reaksjoner. Dersom dere mener at rapporten inneholder feil eller mangler, bør dere begrunne hvorfor. Videre bør eventuell dokumentasjon som støtter begrunnelsen, vedlegges.

5. Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Vadsø 15. januar 2021

Marius Gulsrud og Jan Salmi (tilsynsleder)
seniorrådgivere oppvekst og barnevern

Vedlegg: Liste over dokumentasjon

Vedlegg: Liste over dokumentasjon

- Egenvurderingen i RefLex gjennomført av skolens ledelse, lærere og fagarbeidere (til sammen 8 stk.)
- Dokumentet «Meldeskjema vedr. opplæringsloven § 9A» (sendt til Statsforvalteren før stedlig tilsyn)
- Dokumentet «Plan for observasjon (eksempel)» (sendt til Statsforvalteren før stedlig tilsyn)
- Dokumentet «Rutiner for systematisk inspeksjon/tilsyn ved Honningsvåg skole» (sendt til Statsforvalteren før stedlig tilsyn)
- Dokumentet «Tiltaksplan for å sikre et trygt og godt skolemiljø ved Honningsvåg skole» (sendt til Statsforvalteren før stedlig tilsyn)
- Dokumentet «Konfronterende samtale» (sendt til Statsforvalteren før stedlig tilsyn)
- Dokumentet «På Honningsvåg skole følger vi med på elevenes skolemiljø etter denne planen» (sendt til Statsforvalteren før stedlig tilsyn)
- Meldeskjema (3 stk. - 1 sendt til Statsforvalteren før stedlig tilsyn og 2 mottatt oss under stedlig tilsyn)
- Skriftlig plan for tiltak (1 stk. mottatt oss før stedlig tilsyn)
- Dokumenter i permen «Aktivitetsplikten § 9A» (mottatt oss under stedlig tilsyn)
 - «Aktivitetsplikten omfatter 5 delplikter»
 - Kap 1
 - «Plikten til å følge med»
 - «Rutiner for systematisk inspeksjon/tilsyn ved Honningsvåg skole» (samme som tilsendt før stedlig tilsyn)
 - «Falkeblikk – relasjonsarbeid – stoppferdighet» v/Elev-, lærling og mobbeombudene i Troms og Finnmark
 - «Spørsmål fra Spekter»
 - Eksempel på sosiogram: «Hvem i klassen vil du helst være sammen med i friminuttene?»
 - Malen «Refleksjonsnotat for _____ klasse ____»
 - «Et utgangspunkt – Relasjons sirklene»
 - Malen for elevsamtale - «Samtaleark»
 - Kap 2
 - «Plikten til å gripe inn»
 - Kap 3
 - «Meldeskjema vedrørende Opplæringsloven § 9A» (samme som sent til Statsforvalteren før stedlig tilsyn)
 - «Rutine for håndtering av krenkelser og mobbing»
 - Malen «Tiltaksplan for å sikre et trygt og godt skolemiljø ved Honningsvåg skole» (samme som sendt til Statsforvalteren før stedlig tilsyn)
 - Malen «Skriftlig plan for tiltak» (ulik malen som ble sendt til Statsforvalteren før stedlig tilsyn)
 - «Plan for observasjon (eksempel)» (samme som sent til Statsforvalteren før stedlig tilsyn)
 - Kap 4
 - «Aktivitetsplan – eksempel»
 - Ark med stikkord over hvordan jobbe med sosial kompetanse (v/ Mobbeombud)
 - Kap 5
 - «Sjekkliste ved mistanke om mobbing»
 - «Forberedelse før observasjon – ulike typer observasjon»

Det ble holdt stedlig tilsyn 30.09. og 01.10.2020 det det ble gjennomført

- Intervju med skolens ledelse, lærere og fagarbeidere – 5 individuelle intervju og 1 gruppeintervju
- Intervju med elevrepresentanter – til sammen 3 gruppeintervju
- Intervju med foreldrerepresentanter – 2 gruppeintervju